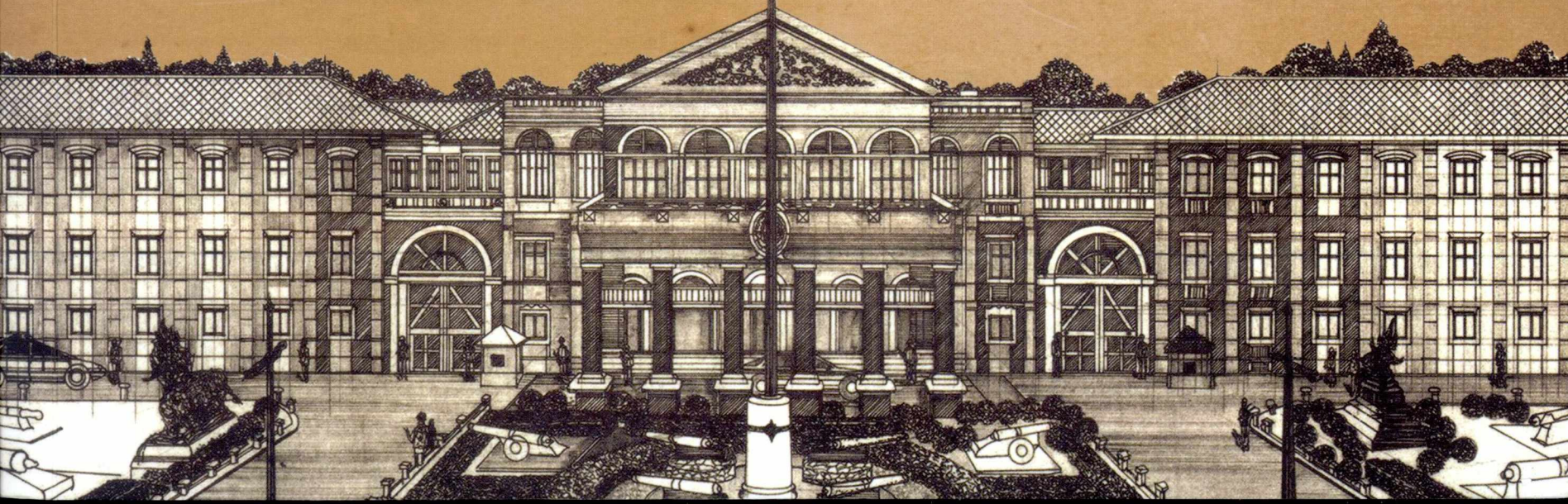

๑๓๒

เรื่องเล่า ศาลาว่าการ กลาโหม

สารบัญ

หมวดที่ ๑ กระทรวงกลาโหม เด่นสง่า วิวัฒนาการ

เรื่องเล่าที่ ๑	ความหมาย “กลาโหม”	๑๐
เรื่องเล่าที่ ๒	กระทรวงกลาโหม กับภารกิจทหารและความมั่นคงของชาติ	๑๒
เรื่องเล่าที่ ๓	วิวัฒนาการของกระทรวงกลาโหม	๑๔
เรื่องเล่าที่ ๔	การปรับปรุงกิจการทหารในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	๑๖
เรื่องเล่าที่ ๕	กรมยุทธนาธิการ	๑๗
เรื่องเล่าที่ ๖	กระทรวงยุทธนาธิการ	๑๙
เรื่องเล่าที่ ๗	กระทรวงทหารเรือ	๒๑

หมวดที่ ๒ โรงทหารหน้า ภาพหลัง ยังปรากฏ

เรื่องเล่าที่ ๘	โรงทหารหน้า	๒๔
เรื่องเล่าที่ ๙	ที่ตั้งโรงทหารหน้า	๒๕
เรื่องเล่าที่ ๑๐	มูลเหตุสำคัญในการจัดสร้างโรงทหารหน้า	๒๖
เรื่องเล่าที่ ๑๑	โครงสร้างผังอาคารศาลาว่าการกลาโหม	๒๗
เรื่องเล่าที่ ๑๒	จุดเด่นทางสถาปัตยกรรมของโรงทหารหน้า	๒๙
เรื่องเล่าที่ ๑๓	การใช้พื้นที่สำหรับก่อสร้างอาคารโรงทหารหน้า	๓๐
เรื่องเล่าที่ ๑๔	บันทึกประวัติการสร้างโรงทหารหน้า	๓๒
เรื่องเล่าที่ ๑๕	การก่อสร้างอาคารโรงทหารหน้า	๓๔
เรื่องเล่าที่ ๑๖	พระราชทานนามอาคารและเสด็จพระราชดำเนินเปิดโรงทหารหน้า	๓๖
เรื่องเล่าที่ ๑๗	ตราประจำโรงทหารหน้า	๓๗
เรื่องเล่าที่ ๑๘	คาถาประจำโรงทหารหน้า	๓๘
เรื่องเล่าที่ ๑๙	การจัดสรรการใช้ประโยชน์อาคารโรงทหารหน้าในยุคแรก	๓๙
เรื่องเล่าที่ ๒๐	หน่วยทหารที่มีที่ตั้งในโรงทหารหน้าหรือศาลายุทธนาธิการในยุคแรก	๔๑
เรื่องเล่าที่ ๒๑	ความทันสมัยของระบบสาธารณูปโภคในอาคารโรงทหารหน้า	
	ตอนที่ ๑ ระบบไฟฟ้า	๔๒
เรื่องเล่าที่ ๒๒	ความทันสมัยของระบบสาธารณูปโภคในอาคารโรงทหารหน้า	
	ตอนที่ ๒ ระบบประปา	๔๓
เรื่องเล่าที่ ๒๓	ความทันสมัยของระบบสาธารณูปโภคในอาคารโรงทหารหน้า	
	ตอนที่ ๓ ระบบโทรศัพท์	๔๔

เรื่องเล่าที่ ๒๔	ระบบสาธารณสุขในอาคารโรงทหารหน้า	๔๕
เรื่องเล่าที่ ๒๕	ระบบสุขาภิบาลในอาคารโรงทหารหน้า	๔๖
เรื่องเล่าที่ ๒๖	การบริการสาธารณะ	๔๗
เรื่องเล่าที่ ๒๗	หอคอยของโรงทหารหน้า	๔๘
เรื่องเล่าที่ ๒๘	กิจการทหารและที่ตั้งหน่วยก่อนโรงทหารหน้า	๔๙
เรื่องเล่าที่ ๒๙	เสด็จพระราชดำเนินเปิดโรงทหารหน้า	๕๐
เรื่องเล่าที่ ๓๐	ศาลายุทธนาธิการ	๕๑
เรื่องเล่าที่ ๓๑	ประตูใหญ่หน้าโรงทหารหน้า	๕๓
เรื่องเล่าที่ ๓๒	สัญลักษณ์ปูนปั้นประดับชั้นบนของอาคารโรงทหารหน้า	๕๔
เรื่องเล่าที่ ๓๓	ภูมิทัศน์หน้าโรงทหารหน้าและศาลาว่าการกลาโหม	๕๕
เรื่องเล่าที่ ๓๔	การฝังปากกระบอกปืนใหญ่โบราณ	๕๗
เรื่องเล่าที่ ๓๕	บันไดทางขึ้นและลงภายในโรงทหารหน้าและศาลาว่าการกลาโหม	๕๙
เรื่องเล่าที่ ๓๖	กันสาทรอบอาคารศาลาว่าการกลาโหมชั้นล่าง	๖๐
เรื่องเล่าที่ ๓๗	ที่พักทหารของโรงทหารหน้าและตระรางกลาโหม	๖๑
เรื่องเล่าที่ ๓๘	โรงทหารหน้า...กองบัญชาการปราบกบฏอั้งยี่	๖๒
เรื่องเล่าที่ ๓๙	พิพิธภัณฑสถานเจ้าหมูปืนใหญ่โบราณหน้าศาลาว่าการกลาโหม	๖๓
เรื่องเล่าที่ ๔๐	ตอนที่ ๑ ปืนใหญ่โบราณหน้าศาลาว่าการกลาโหมในภาพรวม	๖๔
เรื่องเล่าที่ ๔๑	พิพิธภัณฑสถานเจ้าหมูปืนใหญ่โบราณหน้าศาลาว่าการกลาโหม	
	ตอนที่ ๒ ประวัติและความเป็นมาของปืนใหญ่โบราณของไทย	
เรื่องเล่าที่ ๔๒	พิพิธภัณฑสถานเจ้าหมูปืนใหญ่โบราณหน้าศาลาว่าการกลาโหม	
	ตอนที่ ๓ ปืนใหญ่โบราณที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช	
	ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้น	๖๕
เรื่องเล่าที่ ๔๓	พิพิธภัณฑสถานเจ้าหมูปืนใหญ่โบราณหน้าศาลาว่าการกลาโหม	
	ตอนที่ ๔ ปืนใหญ่โบราณที่สร้างในต่างประเทศ	๖๗
เรื่องเล่าที่ ๔๔	พิพิธภัณฑสถานเจ้าหมูปืนใหญ่โบราณหน้าศาลาว่าการกลาโหม	
	ตอนที่ ๕ ปืนใหญ่โบราณที่ได้จากการไปราชการสงคราม	๗๑
เรื่องเล่าที่ ๔๕	พิพิธภัณฑสถานเจ้าหมูปืนใหญ่โบราณหน้าศาลาว่าการกลาโหม	
	ตอนที่ ๖ ปืนใหญ่โบราณที่สร้างในประเทศไทย โดย หลวงบรรจงรงจนา (J.BERENGER)	๗๒
เรื่องเล่าที่ ๔๖	พิพิธภัณฑสถานเจ้าหมูปืนใหญ่โบราณหน้าศาลาว่าการกลาโหม	
	ตอนที่ ๗ ปืนใหญ่โบราณที่ไม่ปรากฏหลักฐานการสร้างหรือการได้มา	๗๔
เรื่องเล่าที่ ๔๗	พิพิธภัณฑสถานเจ้าหมูปืนใหญ่โบราณหน้าศาลาว่าการกลาโหม	
	ตอนที่ ๘ ปืนใหญ่ที่มีคุณลักษณะเป็นพิเศษ	๗๕

เรื่องเล่าที่ ๔๗	พิพิธภัณฑสถานกลางแจ้งหมู่ปิ่นใหญ่โบราณหน้าศาลาว่าการกลาโหม ตอนที่ ๙ กระสุนดินดำ	๗๘
เรื่องเล่าที่ ๔๘	พิพิธภัณฑสถานกลางแจ้งหมู่ปิ่นใหญ่โบราณหน้าศาลาว่าการกลาโหม ตอนที่ ๑๐ การจารึกชื่อผู้ประดิษฐ์บนกระบอกปิ่นใหญ่โบราณ	๘๐
เรื่องเล่าที่ ๔๙	พิพิธภัณฑสถานกลางแจ้งหมู่ปิ่นใหญ่โบราณหน้าศาลาว่าการกลาโหม ตอนที่ ๑๑ เครื่องหมายแสดงเกียรติภูมิประเทศเจ้าของปิ่นใหญ่โบราณ	๘๑
เรื่องเล่าที่ ๕๐	พิพิธภัณฑสถานกลางแจ้งหมู่ปิ่นใหญ่โบราณหน้าศาลาว่าการกลาโหม ตอนที่ ๑๒ ตราสัญลักษณ์ปิดปากกระบอกปิ่นใหญ่โบราณ	๘๒
เรื่องเล่าที่ ๕๑	การจัดภูมิทัศน์พิพิธภัณฑสถานกลางแจ้งหมู่ปิ่นใหญ่โบราณหน้าศาลาว่าการกลาโหม	๘๓
เรื่องเล่าที่ ๕๒	ศาลากระโจมแดดร	๘๕
เรื่องเล่าที่ ๕๓	การต่อเติมอาคารศาลาว่าการกลาโหม	๘๖
เรื่องเล่าที่ ๕๔	โคลงสยามานุสสติหน้าศาลาว่าการกลาโหมในยุครัตนนิยม	๘๘
เรื่องเล่าที่ ๕๕	ระเบียงและผนังอาคารด้านในของศาลาว่าการกลาโหม	๘๙
เรื่องเล่าที่ ๕๖	ช่องลอดด้านทิศตะวันออก	๙๐

หมวดที่ ๓ ปัจจุบัน ทันสมัย เกียรติยศ

เรื่องเล่าที่ ๕๗	พญาควงสีห์ อธิบัติแห่งหมู่พลกำลังพล	๙๑
เรื่องเล่าที่ ๕๘	ป้ายกระทรวงกลาโหม	๙๒
เรื่องเล่าที่ ๕๙	เสาธงชาติ	๙๓
เรื่องเล่าที่ ๖๐	รั้วเหล็กกรอบสนามหน้าศาลาว่าการกลาโหม	๙๔
เรื่องเล่าที่ ๖๑	ลิฟต์โดยสารภายในอาคารศาลาว่าการกลาโหม	๙๕
เรื่องเล่าที่ ๖๒	ศาลเจ้าพ่อหอกกลองในศาลาว่าการกลาโหม	๙๖
เรื่องเล่าที่ ๖๓	กลองประจำพระนคร	๙๗
เรื่องเล่าที่ ๖๔	ตราสัญลักษณ์สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม	๙๘
เรื่องเล่าที่ ๖๕	เกียรติภูมิของสนามภายในอาคารศาลาว่าการกลาโหม	๑๐๑
เรื่องเล่าที่ ๖๖	เกียรติประวัติของสนามหญ้าด้านหน้าศาลาว่าการกลาโหม	๑๐๒
เรื่องเล่าที่ ๖๗	การฉลองชัยชนะที่มีต่อฝรั่งเศสในสงครามอินโดจีน	๑๐๕
เรื่องเล่าที่ ๖๘	กิจการทหารไทยกับการใช้ประโยชน์ภายในตัวอาคารศาลาว่าการกลาโหม	๑๐๗
เรื่องเล่าที่ ๖๙	ศาลาว่าการกลาโหมกับการเมืองการปกครองของไทย	๑๐๘
เรื่องเล่าที่ ๗๐	กองบัญชาการกองทัพบกยุคเริ่มแรก	๑๐๙
เรื่องเล่าที่ ๗๑	โรงเรียนเสนาธิการทหารบกแห่งแรก	๑๑๐
เรื่องเล่าที่ ๗๒	ที่ทำการจเรทหาร ที่ปรึกษาทางทหาร และจเรทหารทั่วไป	๑๑๑

เรื่องเล่าที่ ๗๓	อาคารวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร	๑๑๓
เรื่องเล่าที่ ๗๔	ห้องประชุมกองบัญชาการทหารสูงสุด	๑๑๔
เรื่องเล่าที่ ๗๕	อาคารกองบัญชาการทหารสูงสุด	๑๑๕
เรื่องเล่าที่ ๗๖	แนวความคิดในการต่อเติมอาคารศาลาว่าการกลาโหมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๑๑๖
เรื่องเล่าที่ ๗๗	ห้องอารักขาเทวสถาน	๑๑๘
เรื่องเล่าที่ ๗๘	โครงสร้างอาคารภายในศาลาว่าการกลาโหม	๑๑๙
เรื่องเล่าที่ ๗๙	ภาพจิตรกรรมการจัดทัพของกองทัพไทยในสมัยโบราณ	๑๒๐
เรื่องเล่าที่ ๘๐	พุทธศาสนสถานของกระทรวงกลาโหม	๑๒๑
เรื่องเล่าที่ ๘๑	วิมานท้าวเวสสุวรรณ	๑๒๒
เรื่องเล่าที่ ๘๒	แผ่นยันต์ประจำกระทรวงกลาโหม	๑๒๓
เรื่องเล่าที่ ๘๓	พระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว	๑๒๔
เรื่องเล่าที่ ๘๔	ห้องสำหรับจัดการประชุมที่สำคัญของกระทรวงกลาโหม	๑๒๕
เรื่องเล่าที่ ๘๕	ห้องภาณุรังษี	๑๒๖
เรื่องเล่าที่ ๘๖	พระบรมฉายาสาทิสลักษณ์ และพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	๑๒๗
เรื่องเล่าที่ ๘๗	พระบรมฉายาสาทิสลักษณ์หินอ่อน พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	๑๒๘
เรื่องเล่าที่ ๘๘	พระรูปจอมพล จอมพลเรือ สมเด็จพระราชปิตุลาบรมพงศาภิมุข เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช	๑๒๙
เรื่องเล่าที่ ๘๙	ห้องกัลยาณไมตรี	๑๓๐
เรื่องเล่าที่ ๙๐	ห้องสุรศักดิ์มนตรี	๑๓๑
เรื่องเล่าที่ ๙๑	อนุสรณ์จอมพล มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี (เจิม แสงชูโต)	๑๓๒
เรื่องเล่าที่ ๙๒	พระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระราชทาน	๑๓๓
เรื่องเล่าที่ ๙๓	ห้องรับรองรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม	๑๓๔
เรื่องเล่าที่ ๙๔	ห้องยุทธนาธิการ	๑๓๕
เรื่องเล่าที่ ๙๕	ห้องพินิตประชานาถ	๑๓๖
เรื่องเล่าที่ ๙๖	ห้องหลักเมือง	๑๓๘
เรื่องเล่าที่ ๙๗	ห้องศูนย์ปฏิบัติการกระทรวงกลาโหม	๑๓๙
เรื่องเล่าที่ ๙๘	ห้องพระบารมีปกเกล้า	๑๔๐
เรื่องเล่าที่ ๙๙	ห้องริมวัง	๑๔๑
เรื่องเล่าที่ ๑๐๐	ห้องสราญรมย์	๑๔๒
เรื่องเล่าที่ ๑๐๑	ห้องขวัญเมือง	๑๔๓
เรื่องเล่าที่ ๑๐๒	ห้องกำปั่นเก็บเงินกระทรวงกลาโหม	๑๔๔
เรื่องเล่าที่ ๑๐๓	ห้องพิพิธภัณฑศาลาว่าการกลาโหม	๑๔๕
เรื่องเล่าที่ ๑๐๔	ห้องสมุดกระทรวงกลาโหม	๑๔๖

เรื่องเล่าที่ ๑๐๕ ไม่นกหน้าประตูใหญ่	๑๔๗
เรื่องเล่าที่ ๑๐๖ กองรักษาการณ์และป้อมทหารยาม	๑๔๘
เรื่องเล่าที่ ๑๐๗ รางรถรางข้างกระทรวงกลาโหม	๑๔๙
เรื่องเล่าที่ ๑๐๘ สะพานหก	๑๕๐
เรื่องเล่าที่ ๑๐๙ ถนนสนามไชย	๑๕๑
เรื่องเล่าที่ ๑๑๐ อาคารกรมพระธรรมานุญ	๑๕๒
เรื่องเล่าที่ ๑๑๑ การพัฒนาความพร้อมสำหรับรองรับการปฏิบัติงานของกระทรวงกลาโหม ตอนที่ ๑ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน)	๑๕๓
เรื่องเล่าที่ ๑๑๒ การพัฒนาความพร้อมสำหรับรองรับการปฏิบัติงานของกระทรวงกลาโหม ตอนที่ ๒ กิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร	๑๕๕
เรื่องเล่าที่ ๑๑๓ การพัฒนาความพร้อมสำหรับรองรับการปฏิบัติงานของกระทรวงกลาโหม ตอนที่ ๓ กิจกรรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ	๑๕๗
เรื่องเล่าที่ ๑๑๔ การพัฒนาความพร้อมสำหรับรองรับการปฏิบัติงานของกระทรวงกลาโหม ตอนที่ ๔ กิจกรรมอวกาศเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	๑๕๘
เรื่องเล่าที่ ๑๑๕ การพัฒนาความพร้อมสำหรับรองรับการปฏิบัติงานของกระทรวงกลาโหม ตอนที่ ๕ กิจกรรมระดมสรรพกำลัง	๑๖๐
เรื่องเล่าที่ ๑๑๖ การพัฒนาความพร้อมสำหรับรองรับการปฏิบัติงานของกระทรวงกลาโหม ตอนที่ ๖ กิจกรรมเภสัชกรรมทหาร	๑๖๑
เรื่องเล่าที่ ๑๑๗ การพัฒนาความพร้อมสำหรับรองรับการปฏิบัติงานของกระทรวงกลาโหม ตอนที่ ๗ กิจกรรมผลิตวัตถุระเบิดทหาร	๑๖๒
เรื่องเล่าที่ ๑๑๘ การพัฒนาความพร้อมสำหรับรองรับการปฏิบัติงานของกระทรวงกลาโหม ตอนที่ ๘ กิจกรรมผลิตยุทโธปกรณ์	๑๖๓
เรื่องเล่าที่ ๑๑๙ กระทรวงกลาโหมกับการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ	๑๖๕
เรื่องเล่าที่ ๑๒๐ สภากลาโหม	๑๖๖
เรื่องเล่าที่ ๑๒๑ คณะผู้บัญชาการทหาร	๑๖๘
เรื่องเล่าที่ ๑๒๒ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์	๑๗๐

หมวดที่ ๔ อนาคต รังสรรค์ ความมั่นคง

เรื่องเล่าที่ ๑๒๓ ภารกิจกระทรวงกลาโหมในยุคใหม่ ตอนที่ ๑ การพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย	๑๗๓
เรื่องเล่าที่ ๑๒๔ ภารกิจกระทรวงกลาโหมในยุคใหม่ ตอนที่ ๒ การพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งเกียรติภูมิของชาติ	๑๗๕

เรื่องเล่าที่ ๑๒๕	ภารกิจกระทรวงกลาโหมในยุคใหม่	
	ตอนที่ ๓ การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Ministers' Meeting : ADMM)	๑๗๖
เรื่องเล่าที่ ๑๒๖	ภารกิจกระทรวงกลาโหมในยุคใหม่	
	ตอนที่ ๔ หน่วยงานประสานงานด้านการแพทย์ทหารระดับอาเซียน	๑๗๘
เรื่องเล่าที่ ๑๒๗	ภารกิจกระทรวงกลาโหมในยุคใหม่	
	ตอนที่ ๕ การเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศ	๑๘๐
เรื่องเล่าที่ ๑๒๘	ภารกิจกระทรวงกลาโหมในยุคใหม่	
	ตอนที่ ๖ ความพร้อมเผชิญภัยคุกคามที่ไม่ใช่ทางทหาร	๑๘๑
เรื่องเล่าที่ ๑๒๙	ภารกิจกระทรวงกลาโหมในยุคใหม่	
	ตอนที่ ๗ ความพร้อมเผชิญภัยคุกคามด้านไซเบอร์ (Cyber Threat)	๑๘๒
เรื่องเล่าที่ ๑๓๐	ภารกิจกระทรวงกลาโหมในยุคใหม่	
	ตอนที่ ๘ ความพร้อมในการบรรเทาสาธารณภัย	๑๘๔
เรื่องเล่าที่ ๑๓๑	ภารกิจกระทรวงกลาโหมในยุคใหม่	
	ตอนที่ ๙ ข้าราชการกลาโหมพลเรือน	๑๘๕
เรื่องเล่าที่ ๑๓๒	ภารกิจกระทรวงกลาโหมในยุคใหม่	
	ตอนที่ ๑๐ การช่วยเหลือประชาชนและการพัฒนาประเทศ	๑๘๖